

ชื่อวิทยานิพนธ์

การใช้การแพทย์แผนไทยร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบัน
ในการดูแลครรภ์ กรณีศึกษา หมู่บ้านท่าโต้ อําเภอสะเดา
จังหวัดสงขลา

ผู้วิจัย

นางสาวจุฑามาศ แซ่ลิน ปีการศึกษา 2556

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุทธศาสตร์การพัฒนา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ กิตติ ตันไทย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ผศ.สุดใส บันติวรรณ์

ดร.จักรกริช อนันตศรัณย์

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การใช้การแพทย์แผนไทยร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบันในการดูแลครรภ์ กรณีศึกษา หมู่บ้านท่าโต้ อําเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อสืบกัน องค์ความรู้ด้านการใช้แพทย์แผนไทย ของชาวบ้านหมู่บ้านท่าโต้ 2) เพื่อศึกษาการใช้แพทย์แผนไทย ร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบันในการดูแลครรภ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บข้อมูล โดยแบบสัมภาษณ์ ไม่มีโครงสร้าง แบบสังเกตอย่างไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลักในมุมมองที่ต่างมิติ แล้วเสนอรายงานการวิจัย

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. องค์ความรู้การแพทย์แผนไทยของชาวบ้านหมู่บ้านท่าโต้ด้านการดูแลครรภ์ แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ

1.1 ช่วงระยะเวลาตั้งครรภ์ สตรีตั้งครรภ์จะฝากท้องและคัดท้องกับหมอตามด้วย และจะปฏิบัติเกี่ยวกับความเชื่อเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ ในเรื่องของการรับประทานอาหารและสมุนไพร การไหว้พระขอพรการทำบุญตักบาตร

1.2 ช่วงระยะเวลาหลังคลอด สตรีตั้งครรภ์หลังคลอดจะมีการอยู่ไฟหลังคลอด และจะมีการใช้สมุนไพรในการต้มดื่มน้ำอุ่นไฟ รับประทานอาหารบำรุงร่างกายและบำรุงน้ำนม มีการใช้สมุนไพรในการต้มอาบและพอกตัวขณะอุ่นไฟ

2. องค์ความรู้ทางด้านการแพทย์แผนปัจจุบัน ที่ปฏิบัติในหมู่บ้านหมู่บ้านท่าโடี้ แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ

2.2 ช่วงระยะเวลาตั้งครรภ์ สตรีตั้งครรภ์จะฝากห้องกับแพทย์แผนปัจจุบัน ส่วน การปฏิบัติตัวในระยะเวลาการตั้งครรภ์จะเน้นรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ พักผ่อนให้เพียงพอ และออกกำลังกายอย่างพอเหมาะ

2.2 ช่วงระยะเวลาหลังคลอด สตรีหลังคลอดจะมีการตรวจร่างกายหลังคลอด และจะเน้นรับประทานอาหารที่มีประโยชน์สูงหลังจากการ แล้วจะรับประทานยาบำรุงและที่สำคัญ สตรีหลังคลอดจะต้องทำจิตใจให้สบายเพื่อสุขภาพจิตที่ดีของสตรีหลังคลอด

3. การใช้การแพทย์แผนไทยร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบันในการดูแลครรภ์ของ หมู่บ้านท่าโtodี้ ซึ่งการแพทย์ทั้ง 2 ระบบนี้ช่วยบ้านหมู่บ้านท่าโtodี้ยังคงใช้คู่กันมาตั้งแต่อดีตแม้ว่าใน ระยะหลังการแพทย์แผนไทยจะถูกแทนที่ด้วยการแพทย์แผนปัจจุบัน แต่การแพทย์แผนไทยก็ยัง ไม่สูญหายไปจากสังคมไทย เนื่องจากยังเป็นที่ต้องการเพื่อใช้ในการรักษา ดูแลสุขภาพของคนไทย ส่วนหนึ่ง

Thesis Title	The Co-application of Thai Medical Practices and Medical Sciences in Pregnancy Cares: A Case Study of Moo Baan Thato, Amphur Sadoa, Songkhla Province
Researcher	Miss. Jutamart Sae Lim Academic year: 2013
Degree	Master of Arts in Development Strategy
Advisor	1. Assistant Professor Kitti Tanthai 2. Associate Professor Sodsai Khantiworaphong 3. Dr.Jakkrit Anantasaran

Abstract

The 2 objectives of the study on ‘The Co-application of Thai Medical Practices and Medical Sciences in Pregnancy Cares: A Case Study of Moo Baan Thato, Amphur Sadoa, Songkhla Province’ were 1) to trace back to the knowledge of Thai Medical Practices in Moo Ban Thato, 2) to study the co-application of Thai medical practices and Medical Sciences in pregnancy cares. The research methodology included Unstructured Interview Form. Non-Participant Observation. In-depth Interview for negative cases and presented in descriptive report.

The findings revealed as follows:

1. The 2 phases of Thai medical practices in pregnancy cares in Moo Baan Thato were
 - 1.1 a pregnant period: a pregnant woman went to a midwife to be under her care and practiced Thai medical ways of caring, for example, womb massage, food consumption and making merits such as prayer, offering alms to monks and etc.
 - 1.2 a period after birth giving: a mother had to be on fire for a few days, to consume herbal food and drinks to nurture milk, to mask and to bath in herbal water.
2. The 2 phases of Medical Sciences practices in pregnancy cares in Moo Baan Thato were
 - 2.1 a pregnant period: a pregnant woman went to a physician and be under her/his care and practiced medical sciences ways of caring, for example, to consume nutrition food, to take exercises and proper resting.
 - 2.2 a period after birth giving: a mother had to take a physical recheck, to consume nutrition food and needed medicines, to take care of mental and spiritual health.

(4)

3. The co-application of Thai medical practices and Medical Sciences in pregnancy cares in Moo Baan Thato were practiced up to now even though Thai medical practices was less popular but it still had its role as an alternative health care for a numbers of people in Moo Baan Thato.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์กิตติ ตันไทย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุดใส ขันติราพงศ์ และ ดร.จักรกริช อนันตรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณายังเวลาในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ และตรวจสอบ แก่ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาตรวจสอบ เสนอแนะ แก่ไข เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ได้เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณนางทองดี รายลาก และนางสุกัญญา สุวรรณะนน หมวดตำแหน่ง ที่ให้ ข้อมูลแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณนางโฉม คงบาล นางศิริรัตน์ ศรีสว่าง นางอภิวัน แสงผลสิทธิ์ และ นายมูหามะละอุดี และป้าย แพทท์แพนปัจจุบันที่ให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณสตรีตั้งครรภ์และสตรีที่เคยผ่านการตั้งครรภ์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ งานวิจัยมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณคุณธารณ์ส ทองชูช่วย ที่เคยช่วยเหลืองานวิจัยและให้คำปรึกษามา โดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณเจ้าหน้าที่บันทึกวิทยาลัย และกล้ามณฑลทุกท่าน ที่ไม่สามารถ กล่าววานາในที่นี้ได้หมด ที่เคยช่วยเหลือและให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมา

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดาผู้คล่วงลับไปแล้ว และขอบพระคุณมารดา ผู้ที่เคยให้ การช่วยเหลือทางด้านค่าใช้จ่าย และขอขอบรบถแฉ ให้ความเมตตา และเคยสนับสนุนเป็นกำลังใจ ด้วยเดียวมาตลอด

คุณค่าและประโยชน์ที่ผู้วิจัยได้จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นกตัญญูแด่ บิดา มารดา และครูอาจารย์ ตลอดผู้มีพระคุณทุกท่าน

จุฑามาศ แซ่ลิม

มีนาคม 2556